

УДК 342.98

DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2024.22.39>

Козігон Б.О.

аспірант

Київський міжнародний університет

Чернецький С.С.

доктор філософії з публічного управління та адміністрування

<https://orcid.org/0000-0002-7368-4509>

ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ДРІБНОГО ВИКРАДЕННЯ ЧУЖОГО МАЙНА

Постановка проблеми. Об'єктивна сторона є ключовим елементом складу будь-якого адміністративного правопорушення. Вона виражається в передбачених нормою адміністративно-деліктного законодавства ознаках, а саме зовнішньому прояві правопорушення. Об'єктивна сторона відіграє важливу роль у початковому етапі правової ідентифікації інциденту, даючи змогу суб'єкту правозастосування класифікувати делікт у межах встановлених адміністративно-правових норм. Для того щоб адекватно оцінити об'єктивну сторону, законодавець виокремлює її обов'язкову та факультативні ознаки.

Обов'язкові ознаки включають у себе саме протиправне діяння, шкідливі наслідки та наявність причинно-наслідкового зв'язку між протиправним діянням та наслідками. Що стосується факультативних ознак, то вони є додатковими критеріями, що характеризують контекст (умови та обставини) вчиненого адміністративного правопорушення. В адміністративному праві до них відносять: час, місце, спосіб і характер вчинення діяння (повторність, систематичність тощо). Вивчення об'єктивної сторони адміністративних правопорушень, зокрема й дрібного викрадення чужого майна, не тільки сприяє глибшому розумінню механізмів протиправної поведінки, а й дає змогу адаптувати законодавчі рамки до мінливих соціальних, економічних і політичних реалій сучасного суспільства, зміцнюючи законність і забез-

печуючи справедливість в адміністративних процедурах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Адміністративно-правова характеристика об'єктивної сторони адміністративного правопорушення є важливим напрямом наукового дослідження для вирішення проблемних питань кваліфікації протиправних діянь. Питанням визначення об'єктивної сторони адміністративного правопорушення приділяли увагу такі відомі науковці, як О.Ю. Дрозд, Р.А. Калюжний, В.К. Колпаков, Л.В. Мілімко, В.В. Носік, С.А. Шепетько та ін.

Мета статті полягає у визначенні об'єктивної сторони адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 51 КУпАП України.

Виклад основного матеріалу. Дрібне викрадення чужого майна являє собою правопорушення, яке здійснюється виключно за допомогою дій. Викрадення можна поділити на конкретні форми залежно від способу вилучення суб'єктом правопорушення (винною особою) чужого майна. Зокрема, дрібне викрадення може проявлятися через такі ненасильницькі форми, як крадіжка, шахрайство, привласнення або розтрата. Важливо зазначити, що ці форми не тягнуть за собою застосування правопорушником фізичної сили, а отже, являють собою менш суспільно небезпечні діяння порівняно з насильницькими посяганнями, які цілком обґрунтовано дістали своє відображення в нормах Кримінального кодексу України. Щодо аналізова-

ної нами проблематики, варто згадати грабіж, який також є формою відкритого викрадення майна і може бути здійснений без прояву насильства. Це викликає певні питання у правовій спільноті, оскільки, ненасильницький грабіж не включений законодавцем до сфери адміністративно-правової охорони. Вітчизняний законодавець виходить з того, що грабіж є кримінальним правопорушенням у будь-якому разі.

Розглянемо об'єктивну сторону аналізованого нами адміністративного правопорушення більш детально. Насамперед варто зупинитися на формах викрадення, насамперед на крадіжці, завдяки якій скоюються понад 70 % дрібних викрадень чужого майна.

Крадіжка належить до ненасильницьких форм дрібного викрадення чужого майна, вона представляє собою активні, таємні дії щодо протиправного, безоплатного вилучення і заволодіння чужим майном. Ю.А. Дорохіна визначає такі особливості крадіжки: а) винна особа не має юридичних повноважень відносно викраденого майна; б) винна особа використовує ненасильницький спосіб заволодіння чужим майном; в) винна особа прагне бути непомітною (або ж прихованими можуть залишатися її дії) [1, с. 354]. Головною особливістю, яка характеризує крадіжку є таємність, непомітність вчинення правопорушення для сторонніх осіб або не усвідомлення такими особами протиправності діяння. У профільній юридичній літературі зберігається диспут, щодо того, в чому полягає таємність дій особи при вчиненні крадіжки. Цей аспект має ключове значення для розуміння механізмів її злочинної поведінки та ефективності використовуваних правозастосовчих процедур. Таємність – це не просто скритність виконання протиправних дій від потерпілого або інших осіб; вона включає в себе складну комбінацію різних чинників, які забезпечують успіх протиправного посягання без привернення сторонньої уваги. Вирішальним при оцінці таємності викрадення є усвідомлення самим винним, що він вилучає чуже майно потайки

від потерпілого та інших осіб, а також, хоча й у присутності сторонніх осіб непомітно для них. Згідно п. 3 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 06.11.2009 р. № 10, крадіжка (таємне викрадення чужого майна) – це викрадення, здійснюючи яке, винна особа вважає, що робить це непомітно для потерпілого чи інших осіб [2]. Виходячи з наведених положень, а також теоретичних позицій, можна виокремити суб'єктивний та об'єктивний критерії, що розкривають зміст таємності.

Суб'єктивний критерій полягає в тому, що правопорушник переконаний у таємності своїх дій, вважає, що вони залишаються непоміченими для оточуючих. Об'єктивний більш варіативний, він передбачає кілька сценаріїв, які можуть виникнути під час вчинення дрібного викрадення чужого майна шляхом крадіжки. У першому сценарії, суб'єкт дійсно може діяти таємно, і його дії не фіксуються оточуючими. У цьому випадку його суб'єктивні уявлення про таємність відповідає реальній, об'єктивній ситуації. У другому, правопорушник вважає, що його дії залишаються таємними, однак на ділі існують очевидці, які, незважаючи на візуальне сприйняття подій, не усвідомлюють їхнього протиправного характеру. Цей аспект підкреслює проблему сприйняття та інтерпретації дій, пов'язану з нестачею інформації або помилковими висновками спостерігачів. У третьому сценарії, незважаючи на переконання суб'єкта в таємності своїх дій, існують очевидці, які усвідомлюють характер скоєного викрадення чужого майна, але з якихось причин залишаються пасивними, не видаючи своєї поінформованості і не перешкоджаючи правопорушенню. Зазначені нами три сценарії ілюструють складність співвідношення між суб'єктивними переконаннями особи та об'єктивною реальністю.

Для кваліфікації дрібного викрадення чужого майна вчиненого шляхом крадіжки, найбільш очевидним для правозастосувача

є сценарій, коли суб'єкт переконаний у таємності своїх дій, а його дії дійсно є такими для супутнього оточення. Згідно з аналізом справ про адміністративні правопорушення, більша частина таких дрібних викрадень чужого майна пов'язані з крадіжками із закритих місць зберігання. Складнішими при правовій кваліфікації є другий та третій сценарії, коли є свідки протиправних дій суб'єкта. Найчастіше такі крадіжки відбуваються на підприємствах роздрібною торгівлі. Зазначимо, що у правозастосовчій практиці, з огляду на те, що викрадення об'єктивно відбувається відкрито, нерідкі випадки помилкової кваліфікації дій винної особи як грабежу. Проте, при визначенні таємності дій ключовим залишається суб'єктивний критерій – усвідомлення винним того, що він діє таємно. Цей критерій є вирішальним для розмежування дрібного викрадення чужого майна вчиненого шляхом крадіжки від грабежу. Таке розмежування підкреслює складність і багатогранність юридичної оцінки діянь, що вимагає врахування як об'єктивних, так і суб'єктивних критеріїв у процесі правозастосування.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що крадіжка є активною, таємною, ненасильницькою дією, спрямованою на протиправне та безоплатне вилучення і заволодіння чужим майном. Важливим аспектом при кваліфікації дрібного викрадення чужого майна вчиненого шляхом крадіжки є відсутність у винної особи повноважень щодо розпорядження даним майном. Якщо чуже майно було законно ввірене особі, яке вона згодом таємно привласнила або розтратила, то такі дії не відносяться до крадіжки, вони можуть бути кваліфіковані як привласнення або розтрата. Що стосується протиправних дій, спрямованих на заволодіння чужим майном, які мають під собою не корисливі мотиви, то вони також не є крадіжкою. Залежно від обставин справи такі дії за наявності відповідних підстав підлягають кваліфікації за ст. 186 КУпАП або ст. 356 КК України як самоправство. Як ми бачимо, за схожі дії суб'єкт може понести

як адміністративну, так і кримінальну відповідальність, все це підкреслює важливість точного аналізу всіх обставин справи для коректної юридичної кваліфікації вчиненого протиправного діяння.

Наступною формою дрібних викрадень чужого майна, на якій ми акцентуємо увагу, є шахрайство. Шахрайство являє собою процес викрадення чужого майна або набуття прав на нього шляхом обману чи зловживання довірою. Відмінною рисою шахрайства є використання маніпуляцій з інформацією, що вводить потерпілих в оману. Унаслідок цього потерпілі добровільно передають шахраєві своє майно або права на нього, що є ключовим фактором, який відрізняє шахрайство від інших форм дрібних викрадень.

Під обманом як способом отримання доступу до майна слід розуміти повідомлення неправдивих відомостей або свідоме приховування замовчування певних обставин, повідомлення про які було обов'язковим і мале суттєве значення для поведінки потерпілого. Тому у навчальній та науковій літературі обман поділяють на активний (у формі активної поведінки) і пасивний (вчинений шляхом бездіяльності, замовчування обставин, повідомлення про які було обов'язковим). Обман у формі активної поведінки поділяється на словесний (вербальний) і обман дією. Зі свого боку словесний обман може бути в усній і письмовій формі. Обман дією являє собою вчинки, жести, рухи того, хто обманює, які мають певне інформаційне навантаження і на підставі яких можна зробити висновок щодо ствердження або заперечення якихось фактів. Обманні дії можуть бути вчинені як самостійно, так і тоді, коли словесного обману недосить для досягнення злочинного наслідку [3, с. 58]. Обман, який є центральним елементом механізму шахрайства, являє собою не тільки спотворення інформації про факти, що мали місце в минулому або існують у теперішньому, але також може містити виклад неправдивих обставин щодо майбутніх подій, які, за запевненням шахрая, зобов'язані від-

бутися. Обставини, щодо яких шахрай вводить в оману потерпілого, можуть належати до розряду зовнішніх явищ, що піддаються безпосередньому спостереженню. При цьому важливо, щоб обман належав до обставин, що сприяють рішенню потерпілого передати майно або право на нього винному, або, в інтересах винного, іншій особі. До числа зовнішніх можуть належати також обставини, що характеризують кількість або якість переданого майна. Введення потерпілого в оману не є кінцевою метою шахрая, обман завжди розрахований на відповідну поведінку жертви, яка виражається в добровільному переданні майна правопорушнику.

Другим способом отримання доступу до майна є зловживання довірою потерпілого. Зловживання довірою – це недобросовісне використання довіри з боку власника чи іншої особи, у віданні котрої знаходиться майно або інші предмети, у володінні якими зацікавлена винна особа. Такі стосунки можуть виникати внаслідок особистого знайомства, родинних або дружніх зв'язків, рекомендацій інших осіб, цивільно-правових або трудових відносин тощо [4, с. 187]. Існує загальне визнання того, що довіра, покладена на особу щодо використання чужого майна, тягне за собою не лише моральний, а й юридичний обов'язок використовувати це майно згідно з його цільовим призначенням і в межах, визначених власником. Це поняття довіри в правовому контексті охоплює динамічну взаємодію між правами та обов'язками, де ключовим елементом є належне управління та розпорядження майном не на шкоду інтересам власника. Будь-яке відхилення від обумовлених умов повинно розглядатися як порушення довірчих відносин і може призвести до цивільно-правової, адміністративної або навіть кримінальної відповідальності.

Отже, зловживання довірою являє собою неправомірне використання особою своїх прав і можливостей на шкоду іншій стороні. У контексті шахрайства, зловживання довірою включає в себе використання суб'єктом

дозволених правовим полем легальних форм для вступу в трудові або цивільно-правові відносини, які від самого початку засновані на довірі між сторонами. Зловживаючи цією довірою, винна особа незаконно заволодіває чужим майном або правами на нього.

Наступними формами дрібних викрадень чужого майна, про які ми вже згадували раніше, є привласнення та розтрата. Статистичні дані показують, що привласнення і розтрата є найменш поширеними формами дрібних викрадень чужого майна. Насамперед це зумовлено високою латентністю дрібних викрадень, вчинених шляхом привласнення та розтрата чужого майна.

Привласнення полягає в протиправному і безоплатному вилученні (утриманні, неповерненні) винною особою чужого майна, яке знаходилось у його правомірному володінні, з подальшим наміром обернути його на свою користь чи на користь третіх осіб. У результаті привласнення чужого майна винний починає незаконно володіти та користуватись вилученим майном, поліпшуючи власне матеріальне становище безпосередньо за рахунок викраденого [5, с. 538]. Привласнення як форма викрадення являє собою незаконний обіг чужого майна на користь винного або інших осіб, без ознаки незаконного вилучення цього майна у власника.

Розтрата – це незаконне безоплатне відчуження, витрачання, використання винним чужого майна, що на законних підставах було йому ввірене чи перебувало в його віданні (продаж, споживання, дарування, обмін, передача іншим особам тощо). Розтрата відрізняється від привласнення тим, що у разі розтрата майно відчужують і витрачають одразу, воно не перебуває певний час у незаконному володінні винного, а привласнення передбачає наявність певного проміжку часу, протягом якого винний незаконно володіє майном, розпоряджається ним як власним. У разі привласнення майно перебуває у винної особи (в інших осіб) під її контролем і може бути повернуто власникові, а в разі розтрата майно

вже використано (витрачено), а отже, може йтися лише про відшкодування завданих власникові збитків [6, с. 436]. Іншими словами, у момент виявлення факту вчинення дрібного викрадення чужого майна, ввіреного винному, це майно повинно бути відчужене, витрачене, використане будь-яким чином, тоді йтиметься не про привласнення, а про розтрату ввіреного суб'єкту чужого майна.

Продовжуючи наше дослідження, слід акцентувати увагу на такій обов'язковій ознаці об'єктивної сторони дрібного викрадення чужого майна, як наявності шкідливих наслідків діяння, які іноді ще називають шкодою від посягання. Шкідливі наслідки – це ті негативні зміни, які настають внаслідок вчинення адміністративного правопорушення, та шкода, що завдається об'єкту посягання – суспільним відносинам і цінностям, що охороняються. Згідно законодавства, виділяють дві групи шкідливих наслідків адміністративних проступків: матеріальні і формальні, тому і проступки виділяють з матеріальним складом і проступки з формальним складом. Адміністративні проступки з матеріальним складом – це такі правопорушення, для об'єктивної сторони яких закон вимагає встановлення не тільки факту діяння, а й шкідливих матеріальних наслідків [7, с. 52-53]. Викрадення чужого майна є правопорушенням з матеріальним складом, законодавець при його кваліфікації зобов'язаний встановити розмір шкоди, завданої викраденням. Нагадаємо, що викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян. В разі викрадення чужого майна вартістю більше 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян винна особа буде притягнута не до адміністративної, а до кримінальної відповідальності. Отже, вищевказане дає змогу позначити дрібне викрадення чужого майна як матеріальне правопорушення, незалежно від форми його вчинення.

При аналізі об'єктивної сторони дріб-

ного викрадення чужого майна важливим є питання про момент закінчення такого адміністративного правопорушення вчиненого шляхом крадіжки. Якщо звернутися до кримінального права, то відповідь на це питання однозначна. Так, Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду, розглядаючи справу № 520/16742/16-к, зазначив, що крадіжка визнається закінченим злочином з моменту протиправного вилучення майна, коли винна особа отримала реальну можливість розпорядитися чи користуватися ним (заховати, передати іншим особам, вжити за призначенням тощо) [8]. І це цілком обґрунтовано, у зв'язку з тим, що за незакінчене кримінальне правопорушення Кримінальним кодексом України передбачена відповідальність за замах на злочин. Що стосується дрібного викрадення чужого майна, то відповідь не настільки очевидна. Нагадаємо, що діяння з ознаками адміністративного делікту може бути закінченим і незакінченим (перерваним із тих чи інших причин). Але на відміну від кримінального законодавства, КУпАП не містить у Загальній частині статей (аналогічних ст. 13 «Закінчений та незакінчений злочини», ст. 14 «Готування до злочину» та ст. 15 «Замах на злочин» КК України), які б у нормативному порядку визначали поняття «закінчений проступок» і передбачали за таке діяння адміністративну відповідальність [9]. Виходячи з положень КУпАП, незакінчене дрібне викрадення чужого майна, вчинене шляхом крадіжки, характеризується відсутністю об'єктивної сторони. Зі свого боку відсутність складу правопорушення призводить до неможливості притягнути особу до відповідальності за ст. 51 КУпАП. Ця обставина порушує важливе питання щодо справедливості та адекватності правозастосовчої практики, особливо щодо постраждалої сторони.

Щодо привласнення, то його розглядають як закінчене правопорушення в той момент, коли довірене майно незаконно обернено винним на свою користь, тим самим шкоду законному володільцю майна вважають зав-

даною. Обіг майна підкреслює факт переходу економічної вигоди від законного власника до винної особи, що є критично важливим моментом для визнання делікту закінченим. На відміну від привласнення, розтрата визнається закінченим адміністративним правопорушенням не просто з моменту нанесення шкоди власнику, а в момент фактичного відчуження майна винною особою. Це означає, що правопорушення вважається завершеним, коли майно фізично передається третій особі або використовується в такий спосіб, що його повернення законному володільцю стає неможливим.

Третьою обов'язковою ознакою об'єктивної сторони є причинно-наслідковий зв'язок між протиправним діянням і шкідливими наслідками. Причинно-наслідковий зв'язок є одним із необхідних елементів настання адміністративної відповідальності в матеріальних складах адміністративних правопорушень. Його суть передбачає наявність реального, об'єктивно визначеного зв'язку між вчиненими діями, спрямованими на дрібне викрадення чужого майна, і наслідками, що виникли внаслідок цих дій, які виражені у формі прямої шкоди власнику майна. Для правозастосування критично важливо точно діагностувати і документально підтвердити цей зв'язок, оскільки саме він дає змогу коректно встановити відповідальність і визначити ступінь вини суб'єкта. Відсутність ясного причинно-наслідкового зв'язку може призвести до помилкової кваліфікації, і, як наслідок, до недосягнення завдань Кодексу України про адміністративні правопорушення.

В юридичній доктрині та правозастосовній практиці виокремлюють три фундаментальні критерії причинно-наслідкового зв'язку, кожен з яких необхідний для встановлення відповідальності суб'єкта правопорушення:

1. Тимчасовий критерій полягає в тому, що дії, спрямовані на протиправне вилучення або використання чужого майна на користь винного або третіх осіб, повинні тимчасово передувати настанню наслідків, що виражаються

у вигляді прямої шкоди власнику. Це передбачає, що наслідки є логічним і тимчасовим продовженням дій винного.

2. Критерій можливості встановлює, що дії, вчинені винним, повинні мати потенціал заподіяння шкоди. Цей критерій вимагає оцінки реалістичності сценарію, в якому конкретні дії винної особи могли б призвести до прямої шкоди для власника. Для його аналізу часто застосовуються наукові та технічні методи оцінки впливу дій на майно.

3. Критерій неминучості передбачає, що заподіяна шкода має бути безпосереднім і неминучим наслідком дій винного. Це означає, що не повинно бути інших істотних чинників, які могли б самотійно або в поєднанні з діями винного призвести до такої ж шкоди. Критерій неминучості допомагає виключити випадки, коли шкода могла бути спричинена сторонніми обставинами

Ці критерії важливі не тільки для встановлення юридичної відповідальності, а й для розроблення заходів із запобігання подібним інцидентам у майбутньому, включно з поліпшенням систем безпеки та контролю за обігом майна. Розуміння і правильне застосування цих критеріїв вимагають глибоких знань у галузі права та здатності аналізувати складні причинно-наслідкові зв'язки, що є ключовою навичкою для працівників правоохоронних органів та судових інстанцій.

Висновки. Отже, в результаті проведеного дослідження ми дійшли висновку, що об'єктивна сторона містить у собі саме протиправне діяння, шкідливі наслідки та наявність причинно-наслідкового зв'язку між протиправним діянням і наслідками. Вивчення об'єктивної сторони адміністративних правопорушень, зокрема й дрібного викрадення чужого майна, не тільки сприяє глибшому розумінню механізмів протиправної поведінки, а й дає змогу адаптувати законодавчі рамки до мінливих соціальних, економічних і політичних реалій сучасного суспільства, зміцнюючи законність і забезпечуючи справедливість в адміністративних процедурах.

Анотація

Стаття присвячена аналізу об'єктивної сторони дрібного викрадення чужого майна. В процесі дослідження встановлено, що об'єктивна сторона є ключовим елементом складу будь-якого адміністративного правопорушення. Вона виражається в передбачених нормою адміністративно-деліктного законодавства ознаках, а саме зовнішньому прояві правопорушення.

Обов'язкові ознаки об'єктивної сторони дрібного викрадення чужого майна включають у себе саме протиправне діяння, шкідливі наслідки та наявність причинно-наслідкового зв'язку між протиправним діянням та наслідками. Що стосується факультативних ознак, то вони не мають значення для кваліфікації дрібного викрадення чужого майна.

Дрібне викрадення може проявлятися через такі ненасильницькі форми, як крадіжка, шахрайство, привласнення або розтрата. Крадіжка є активною, таємною, ненасильницькою дією, спрямованою на протиправне та безоплатне вилучення і заволодіння чужим майном. Важливим аспектом при кваліфікації дрібного викрадення чужого майна вчиненого шляхом крадіжки є відсутність у винної особи повноважень щодо розпорядження даним майном. Шахрайство являє собою процес викрадення чужого майна або набуття прав на нього шляхом обману чи зловживання довірою. Відмінною рисою шахрайства є використання маніпуляцій з інформацією, що вводить потерпілих в оману. Унаслідок цього потерпілі добровільно передають шахраєві своє майно або права на нього, що є ключовим фактором, який відрізняє шахрайство від інших форм дрібних викрадень. Привласнення як форма викрадення являє собою незаконний обіг чужого майна на користь винного або інших осіб, без ознаки незаконного вилучення цього майна у власника. У момент виявлення факту вчинення дрібного викрадення чужого майна, ввіреного винному, це майно повинно бути відчужене, витрачене, використане будь-яким чином, тоді йтиметься не про привласнення, а про розтрату ввіреного суб'єкту чужого майна.

Встановлено, що викрадення чужого майна є правопорушенням з матеріальним складом, законодавець при його кваліфікації зобов'язаний встановити розмір шкоди, завданої викраденням. Викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 НМДГ. В разі викрадення чужого майна вартістю більше 0,2 НМДГ винна особа буде притягнута не до адміністративної, а до кримінальної відповідальності. Причинно-наслідковий зв'язок є одним із необхідних елементів настання адміністративної відповідальності в матеріальних складах адміністративних правопорушень. Його суть передбачає наявність реального, об'єктивно визначеного зв'язку між вчиненими діями, спрямованими на дрібне викрадення чужого майна, і наслідками, що виникли внаслідок цих дій, які виражені у формі прямої шкоди власнику майна.

Ключові слова: об'єктивна сторона, дрібне викрадення, крадіжка, шахрайство, привласнення, розтрата, шкідливі наслідки, причинно-наслідковий зв'язок

Kozihon B., Chernetskyi S. Objective side of petty theft of other people's property

Summary

The article is devoted to the analysis of the objective aspect of petty theft of property. In the course of the study, the author establishes that the objective side is a key element of any administrative offense. It is expressed in the signs provided for by the administrative and tort law, namely, the external manifestation of the offense.

The mandatory features of the objective side of petty theft of another's property include the unlawful act itself, harmful consequences and the existence of a causal link between the unlawful act and the consequences. As for the optional features, they are not relevant for the qualification of petty theft of property.

Petty theft can be manifested through such non-violent forms as theft, fraud, misappropriation or embezzlement. Theft is an active, secret, non-violent act aimed at the unlawful and gratuitous seizure and taking possession of another's property. An important aspect in the qualification of petty theft of another's property committed by theft is the lack of authority of the perpetrator to dispose of the property. Fraud is the process of stealing someone else's property or acquiring rights to it by deception or breach of trust. A distinctive feature of fraud is the use of manipulated information that misleads victims. As a result, victims voluntarily transfer their property or rights to it to the fraudster, which is a key factor that distinguishes fraud from other forms of petty theft. Misappropriation as a form of theft is the illegal circulation of another's property in favor of the perpetrator or other persons, without the sign of illegal seizure of this property from the owner. At the moment of detection of the fact of petty theft of another's property entrusted to the perpetrator, this property must be alienated, spent, used in any way, then it will not be a case of misappropriation, but of embezzlement of another's property entrusted to the subject.

It has been established that theft of another's property is an offense with a material component, and the legislator, when qualifying it, is obliged to establish the amount of damage caused by theft. The theft of another's property is considered a petty offense if the value of such property at the time of the offense does not exceed 0.2 non-taxable minimum incomes. In the event of the theft of another's property worth more than 0.2 non-taxable minimum incomes, the perpetrator will be held criminally liable rather than administratively liable. Causation is one of the necessary elements of administrative liability in the material elements of administrative offenses. Its essence implies the existence of a real, objectively determined connection between the actions taken aimed at petty theft of another's property and the consequences resulting from these actions, which are expressed in the form of direct damage to the property owner.

Key words: objective side, petty theft, theft, fraud, misappropriation, embezzlement, harmful consequences, causal relationship

Список використаних джерел:

1. Дорохіна Ю. А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
2. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text> (дата звернення: 27.03.2024)
3. Ємельянов В. П. Кваліфікація злочинів проти власності: навч. посібник. Х.: Рубікон, 1996. 112 с.
4. Ємельянов М. В. Об'єктивна та суб'єктивна сторона шахрайства. *Форум права*, 2012. № 3. С. 184 – 189.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред.: М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. 9-те вид., перероб. та доп. Київ: Юрид. думка, 2012. 1316 с.
6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
7. Комзюк В. Т., Комзюк А. В. Актуальні питання ознак об'єктивної сторони адміністративного правопорушення. *Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Черкаси, 21 травня 2021 р. / редкол.: С. В. Джолос, В. М. Мойсієнко, Ю. С. Кононенко*, 2021. С. 50 – 56.

8. Справа № 520/16742/16-к, Провадження № 51-9589км18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84006006> (дата звернення: 27.03.2024)
9. Ткаченко О. Г., Разумейко Н. С. Співучасть та замах в адміністративному праві у правопорушенні що посягають на режим утримання установ виконання покарань та слідчих ізоляторів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 2019. Вип. 41. Т. 1. С. 116 – 120.
10. Габрелян А. Ю. Адміністративна відповідальність в галузі охорони здоров'я. Матеріали конференцій МЦНД, 2021. URL: <https://doi.org/10.36074/mcnd-19.03.2021.law-gov.03> (дата звернення: 27.03.2024)
11. Габрелян А. Ю. Форми адміністративно-правового забезпечення державної політики у протидії правопорушенням. Матеріали конференцій Молодіжної наукової ліги, 2021. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/liga/article/view/9731> (дата звернення: 27.03.2024)
12. Габрелян А. Ю. Методи адміністративно-правового забезпечення державної політики у протидії правопорушенням. *Збірник наукових праць ЛОГОС*, 2021. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-19.03.2021.v1.41> (дата звернення: 27.03.2024)
13. Габрелян А. Ю. Об'єкт правопорушення передбаченого ст. 181-1 КУпАП. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*, 2020. № 3 (13). С. 27 – 33.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)*, 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122
15. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2001. № 25-26. Ст. 131
16. Чепель О. В., Габрелян А. Ю. Показання свідка в кримінальному процесі: поняття, зміст, вимоги. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2023. № 4. С. 451 – 458.
17. Чепель О. В., Габрелян А. Ю. Система прав свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми та шляхи їх подолання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*, 2023. № 4. С. 168 – 180.
18. Чепель О. В., Габрелян А. Ю. Адвокат свідка: проблематика правового статусу. *Science of XXI century: development, main theories and achievements: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference (January 26, 2024)*. Helsinki, Republic of Finland: International Center of Scientific Research, 2024. С. 131 – 136.
19. Kreminskyi O., Omelchuk L., Habrelian A., Matsiuk A., Diakovskiy O. Legal regime of virtual currency in ukraine: current state, problems and prospects of regulation. *Revista Relações Internacionais do Mundo Atual*, 2024. Vol. 1. № 43. P. 21 – 24.
20. Melnyk O., Artemenko O., Yarosh A., Lytvyn O., Gabrielyan A. Administrative and legal culture of driving a vehicle as a factor in the social consciousness of a road user. *Revista Relações Internacionais do Mundo Atual*, 2021. № 3(32). URL: <http://dx.doi.org/10.21902/Revrima.v3i32.550> (дата звернення: 27.03.2024)